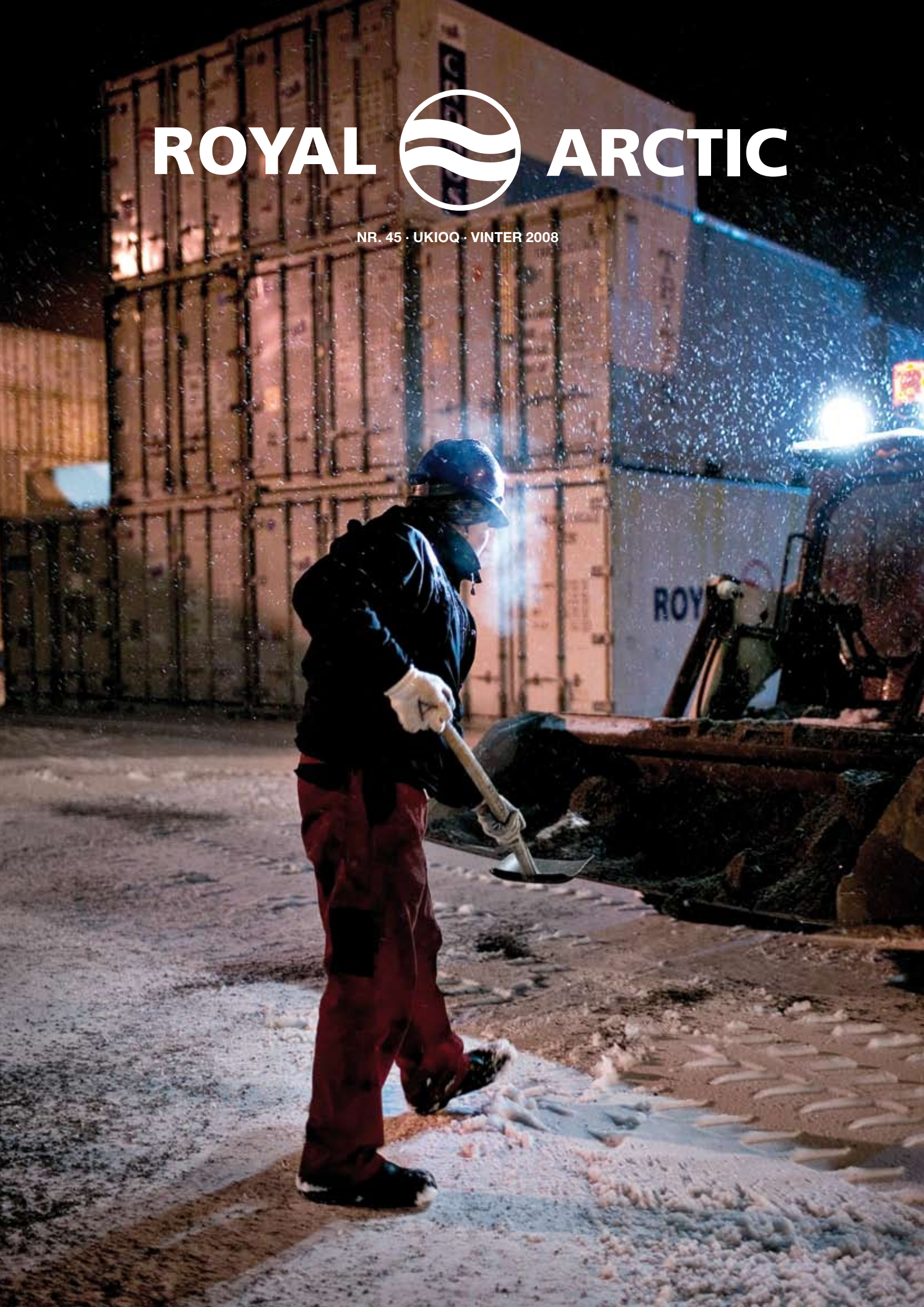

ROYAL ARCTIC

NR. 45 · UKIOQ · VINTER 2008

MICHAEL ERFUETH

Royal Arctic Line atuakkamik 'Fra Trangraven til Langerak'-mik taaguteqartumik saqqummersitsivoq, tamatumunnga pissutaavoq Grønlandshavnenip ammarneqameraniit ukiut 35-nngornerat. Atuakkiortoq Fjord Riisgaard atuakkap saqqummersinnera malunnartinniameqarmat ilasseqatigiinnermi atuakkanik atsiuivoq

Royal Arctic Line har udgivet bogen 'Fra Trangraven til Langerak' i anledning af 35-års dagen for Grønlandshavnens åbning. Forfatteren Fjord Riisgaard signerer bøger i forbindelse med lanceringen af bogen

Naqitaq 'Royal Arctic' Royal Arctic Line A/S-imit saqqummersinneqartarpoq.
Bladet 'Royal Arctic' udgives af Royal Arctic Line A/S

Akeqanngitsumik pisartagaqarusukku
marketing@ral.gl-imut allaannassaatit
Gratis abonnement kan bestilles på
marketing@ral.gl

Akisussaasutut aqqissuisoq/Ansvarsh. red. Ivalo Egede
Aaqjiss./Red.: Ivalo Egede, Tina Lyng Schmidt og Jakob Strøm
Aaqjissuineq naammassivoq/Red. afsluttet 23. okt. 2008

Ilusilersuisoq sullarinnittorlu / Layout og produktion:
Tegnestuen Tita
Naqiterisoq / Tryk: Naqitat A/S
Naqiterneqartut amerlassusiat/ Oplag 2.600

Saqqaa / Forside:
Nuummi umiarsualivimmi sulisartog
Terminalarbejder på havnen i Nuuk
Assiliisoq / Foto: Lars Svankjær

ROYAL **ARCTIC**

Royal Arctic Line A/S · Postboks 1580 · 3900 Nuuk
Oqarasuaat/Telefon +299 34 91 00 · Fax +299 32 35 22
marketing@ral.gl
www.royalarcticline.com

Kalaalinngorsaaneq

Allaaserinmittoq Ivalo Egede

Naalackersuisunut ilaasortaq Kim Kielsen kalaalinngorsaaneq pillugu isumaanik oqaloqatigaarput

Attaveqarnermut, Avatangiisinut Aatsitassanullu Naalackersuisoq Kim Kielsen angutaavoq ulapittoq. Inatsisartut ataatsimiinnerminni uninngagallarput namminersorneq pillugu innuttaasunik ataatsimiititsisoqarniassamat, naalackersuisut sisamanngornikkut ataatsimeereernerisa kingorna kalaalinngorsaaneq pillugu oqaloqatiginissaa iluatsippoq. Kim Kielsen nammineq umiarsualivimmuut orniguppoq, politikkerit akisussaaffimminnik qimarratiginittut qatsulluinnarpai: - Inuiaqatigiinni ineriartornermut akisussaaffitik qimarratigaat, kisianni ingerlaneq tamaat peqataaffigisimavaat. Piffissami sivikitsuinnarmi Siumut kisimiippoq, sinnerani partiit allat peqataasimapput.

'Qallunaat kalaat'

Oqaloqatigiinneq kalaalinngorsaaneq tunngasuusaaq aallartipparput Kim Kielsenilu nammineq aallartippoq: - Kina tungujortunik kinalu kajortunik iseqarnerisooq apeqqutaanngiluinnarpooq. Kalaaliviit allanit salliutillugit pineqarnissaat kissaatiginngilarput. Kalaalinngorsaaneq tamanna pineqanngilaq, Kim Kielsen oqarpoq. Nangipporlu: - Sulisorpassuarut maanga nunatsinnut tutillatsiaannartartunut piginnaanngorsarneqartarannut inuiaqatigiit aningaasarpasuit atortarpaat. Tikisitat taamak taarsaatsigitillugit aningaasat igalaakkut avammut igiinnarneqartarput. Aallaraangata sulinertik aamma piginnaanngorsarneqartarnermik tunngavigalugu ilisimalersimasaat annaasarpavut.

- Sulisut tikisitat eqqarsaatigalugit, sulisut tigummiinnarnissaat sulissutigisariaqarparput maanilu nunami najugaqarniarlutik aalajangersimasut pimooruttariaqarpavut, tassani aamma 'qallunaat kalannik' taasakkavut pineqarput, ilisimasaat piginnaasaallu sulinertik tunngavigalugu pigilersimasaat maanilu nunami piginnassagutsigit.

Naalackersuisut isumaginerlugu suliffeqarfinni namminersornerusut pigisaanni pisortat kalaalivinnik taarserneqarnissaat?

- Siunissami anguniagaavoq suliffeqarfinni namminersornerusut pigisaanni atorfiit qaffasinnerusut tamarmik nunaqavissunik inuttalerneqarnissaat, kisianni pineqartut aatsaat piginnaasat pisariaqartut pigippatigit. Ilinniagaqarsimaneq kiisalu misilittagaqarneq pingaerneruvoq kiisalu inuit soorunalumi ilinniarsimasuusariaqarput piginnaasaqarlutillu atorfimmi inissisimassagunik, kisianni aap, siunissami anguniagaavoq atorfiit qaffasinnerusut tamarmik nunaqavissunik inuttalerneqarnissaat.

- Sulisut tikisitat suli atorfissaqartittorujussuuvavut ammillu qalipaataa tunngavigalugu assigiinngisitsinerimut akerliuvugut, Kim Kielsen oqarpoq

- Vi er stadig dybt afhængige af tilkaldt arbejdskraft, og vi går bestemt ikke ind for diskriminering, siger Kim Kielsen

Royal Arctic Linemi amerlasuunik sulisoqarpugut nunatsinnut nuussimasunik umiarsuaatileqatigiiffimillu ilungersorlutik sulissillutik, taakku qaffakkiartornissamut periarfissaqassannginnamik?

Kim Kielsen ingerlaannaq akivoq: - Qallunaaluangilavut soormi aamma taamaassagatta. Sulisut tikisitat atorfissaqartit-torujussuuvavut ammillu qalipaataa tunngavigalugu assigiinngisitsinermut akerliuvugut. Uteqqissavara maani nunami inuunissaminnik toqqaasimasut pimooruttariaqarpavut, tassa-ni apeqqutaanngilaq qallunaajunersut - tassa danskiunersut, savallimmiorniunersut imaluunniit franskiunersut - imaluunniit kalaaliunersut. Una uteqqinniarpara ila apeqqutaatinngi-larput kina tungujortunik kinalu kajortunik iseqarnersoq.

Naalakkersuisunut ilaasortap nalunngilluinnarpaa qanoq pi-ngaaruteqartigisoq nunasisut pitsaasumik nunatsinni inuiaqatigiinnut akulerutsinneqarnissaat. Politiini sulisimanermini ilisimavaa sulisut nutaat kalaallit kulturianik ilisimasaqarlualernissaannut pulatinnissaat qanoq pingaaruteqartiginersooq, nunami angalasinnaaneq ilinniartussaavaat aammattaq pi-ngaaruteqarpoq suliffimmik avataani soqutigisaqalernissaat taamaalillutik akuliulluarniassammata.

Ilinniartitaaneq

Kingullermik ataatsimeersuarnermi oqarputit taamaattumik Naalakkersuisut Royal Arctic Linep ilinniartitaanerit aallussi-nera kiisalu malunnaateqarluartumik ilinniartunik tiguisarnera iluarisimaaraat.

- Royal Arctic Line ilinniartitaanermut tunngatillugu anner-toorujussuarmik iliuuseqarpoq, kisianni kisermaassisuuvusi taamaattumik aamma inuiaqatigiit ineriartortuarnissaannut peqataassallusi akisussaaqataavusi. Tamatumunnga tunngatillu-gu pitsaasorpasuarnik iliuuseqartarsimavusi, kisianni imaanngilaq ingillusi malaannarlusilu tamanna naammagisi-maassagissi. Suli annerusumik iliuuseqartoqarsinnaavoq. Eqqarsaatigeriartigit suliffissaaleqisorpassuit, allarpassuit iki-orsiissutinik taamaallaat isertitaqartut. Assersuutigalugu ingerlariaqqinnissaannut suliniummik aallartitsisinnaavusi inuit sivirusumik suliffissaaleqisimasut tallimat imaluunniit qu-lit, ingerlatassi ilaannut ilanngutsillugit taamaalillusilu inger-lariaqqinnissaannut ikiorlugit. Ataasiinnarluunniit aalajanger-simasumik suliffeqalerpat taava suliniut iluatsissaaq, taava aamma ilissi inuk ataaseq ajunngitsumik inuuneqalernissaan-ut ikiueqataasimassaasi.

- Nukissagut tamaasa atorfissaqartippavut taamaattumillu pi-sortat suliffeqarfiit pigisaat suliniuteqartariaqarput, ineriartort-nermut tamatumunnga iluaqutaallutik.

Royal Arctic Linemi sulisut amerlasoorpassuit ilinniakkaminnik naammassinnissimapput, maannakkullu ilinniartitaanerit nutaat pingasut neqeroortutiginnaavavut, tassalu saffiutut, IT-mi sup-porteritut kiisalu NI 2-mi ilinniartitaanerit.

- Ajunngilluinnarpoq, tamannalu iluarisimaaqarput, kisianni ingerlaqqittariaqarput. Nutaamik eqqarsartoqartariaqarpoq. Naalakkersuisunit suliffeqarfutigit piunaffigisimavavut uki-

umut sisamariarlutik nalunaarfigisassagaatigit sunik piviusu-nik iliuuseqarsimanerlutik kalaalinnngorsaanermut tamatu-munnga peqataaniarnerminnut, arlalippassuillu iliuuserine-qarsinnaapput. Soorlu assersuutigalugu takornariartitsiner-mik suliaqartut atuartunut annernut neqeroortutiginnaavaat aasaanerani takornarianik angallassisartutut sulinissannik, tamatumunnga taarsiullugu ukiukkut atuarnep ingerlanerani tuluttut sukumiisumik ilinniartinneqarsinnaallutik. Suliniutinut aamma ilaasinnavaoq nalunaaquttap akunnermu-sialinnik aalajangersimasumik atorfinitsitsineq, taamaalillutik isertitaqarnissartik qulariunnaassammassuk. Tassami ullutsin-ni nalunaaquttap akunnermusiallit tassaapput foorumik ki-aqaraluarlutik suliaartortut, isertitassamik ilaasa annaanis-saat ernumagalugu, Kim Kielsen naggasiivoq.

Ualeq manna sila qerinnarluni nillerpoq umiarsualivimmullu anivugut saqqummersittakkamut ilanngussassanik assiliin-niarluta. Kim Kielsen umiarsualivimmi ilisarimanearluar-poq, kikkut tamaasa ilassiorpai, qinersisartorlu umiarsualivim-mut nassiussanik aallertoq naammattooramiuk aamma oqalo-qatigeqqaarallarpaa. Kim Kielsen niaqorornaveeqqut tungu-jortoq atillugu assilisinnissaminut nangaassuteqanngilaq, as-sartugalerisut marlussuit iluatsillugit aggersarpavut assiliseqa-tiginiassammagit. Aap Kim Kielsenip kikkut tamaasa oqaloqa-tigisinnaavai.

Ilinniartitaaneq piginnanngorsaanerlu

'... ingerlatseqatigiiffiit sulisorerikkaminnik kalaallinik pisor-tassanik piginnaanngorsaanerit ingerlataqarnissaanik ingerlatseqatigiiffiit nangillugu ataatsimeersuarneranni Naalakkersuisut naammasseqqussavaat.'

Naalakkersuisut Siullittaasuata Hans Enoksenip Inatsisartut ataatsimiinnerata aallartinnerani ammaanermi talliman-ngorneq 19. septembari 2008, oqalugiarnermi ilaatigut taamatut oqarpoq.

'... Naalakkersuisut isumaqarput inuiaqatigiit tamaasa eq-qarsaatigalugit piginnaaneqarnerulersitsinissamik suliniute-qarnerup sallitinneqarnera pingaaruteqartuuvoq. Taamaattumik Naalakkersuisut ilalerpaat ilinniartitaanerit aallus-sineq kiisalu amerlasuunik ilinniartoqartarneq Royal Arctic Linep ingerlataa. Ilinniartitaaneq kiisalu ilisimasaqarneru-lerneq nalinginnaasumik suliffeqarfimmu pitsaaqutaavoq sulisunullu ataasiakkaanut pingaaruteqartorujussuulluni. Kalaallinik pisortanngortussanik ilinniartitsineq siunissami inuiaqatigiinnut annertuumik iluaqutaassaaq suliffeqarfimmullu-mi iluaqutaassalluni.'

Royal Arctic Line A/S-ip ataatsimeersuarnerani 24. aprilli 2008 naalakkersuisunut ilaasortaq Kim Kielsen oqalugiarnermi ilaatigut taamatut oqarpoq.

Kim Kielsen aamma Olafur Nielsen 2008-mi ataatsimeersuarnermi
Kim Kielsen og Olafur Nielsen på generalforsamlingen i 2008

Grønlandisering

Af Ivalo Egede

Interview med landsstyremedlem Kim Kielsen om hans syn på grønlandisering

Landsstyremedlem Kim Kielsen for Boliger, Infrastruktur og Råstoffer er en travl herre. Landstinget holder en pause i møderækken, så der kan holdes borgermøder om selvstyre, og så lykkes det at få lavet et interview med ham om grønlandisering en torsdag efter et landsstyremøde. Kim Kielsen kommer selv ned på havnen, og er godt træt af de politikere, der samles om håndvasken: – De fralægger sig ansvaret for udviklingen i samfundet. Men de har været med hele vejen. Siu-mut har kun været alene i en kort periode, resten af tiden har de andre partier været med ind over.

'Qallunaat kalaat' (danske grønlandere)

Vi går i gang med interviewet, der skal handle om grønlandisering, og Kim Kielsen lægger selv ud: – Det handler overhovedet ikke om, hvem der har blå øjne og hvem der har brune øjne. Vi ønsker ikke at favorisere etniske grønlandere

frem for andre. Det er slet ikke det grønlandisering handler om, siger Kim Kielsen. Han fortsætter: – Samfundet bruger rigtig mange penge på at kompetenceudvikle en masse medarbejdere, der kun sætter foden her i landet for en ganske kort periode. Det er penge ud af vinduet at have så stor en udskiftning af tilkaldt arbejdskraft. Når de rejser igen, så mister vi den viden, de har opbygget gennem deres arbejde og deres kompetenceudvikling.

– Omkring tilkaldt arbejdskraft, så er vi nødt til at arbejde med fastholdelse af arbejdskraft, og satse på dem, der har valgt at bo her i landet, og det gælder også dem, som vi kalder 'qallunaat kalaat' (danske grønlandere), så vi kan beholde den viden og kompetence, som de opbygger gennem deres arbejde, her i landet.

Er det landsstyrets holdning at lederposterne i de hjemmestyreejede virksomheder skal erstattes af etniske grønlandere?

– Målet er på sigt at have hjemmehørende på alle de ledende poster i hjemmestyrets virksomheder, men kun hvis pågældende har de kompetencer, der skal til. Uddannelse og er-

CFS formand Oluf Ingemann, Kim Kielsen aamma nassiussalerinermut formand Poul Østbjerg Nuummi umiarsualivimmi
CFS fomand Oluf Ingemann, Kim Kielsen og godsformand Poul Østbjerg på havnen i Nuuk

faring er det primære, og folk er selvfølgelig nødt til at have en uddannelse og de kompetencer, der skal til for at udfylde jobbet, men jo, målet er på sigt at have hjemmehørende på de ledende poster.

Vi har mange medarbejdere i Royal Arctic Line, der er flyttet til Grønland og har viet deres liv til rederiet, bør de ikke have mulighed for at avancere?

Kim Kielsen svarer prompte: - Vi er ikke imod danskere, hvorfor skulle vi også være det. Vi er stadig dybt afhængige af tilkaldt arbejdskraft, og vi går bestemt ikke ind for diskriminering. Jeg vil gentage at vi er nødt til at satse på dem, der har valgt at leve deres liv her, hvad enten de er danskere, franskmænd, færinger eller grønlandere. Jeg vil godt gentage det med, at vi ikke skelner mellem hvem der har blå øjne og hvem der har brune øjne.

Landsstyremedlemmet er helt klar på, at det er vigtigt at give tilflyttere en ordentlig indføring i det grønlandske samfund. Fra sin tid i politiet ved han, hvor vigtigt det er at give nye medarbejdere en grundig indføring i den grønlandske kultur, de skal lære noget om at færdes i naturen, og det er også vigtigt, at de får sig nogle interesser uden for arbejdet, så de falder godt til.

Uddannelse

På sidste generalforsamling sagde du, at Landsstyret bifalder den satsning på uddannelse, og det betydelige indtag af elever Royal Arctic Line foretager.

- Royal Arctic Line gør jo en kæmpe indsats indenfor uddannelse, men I har et monopol, og derfor har I et medansvar for fortsat at deltage i udviklingen af samfundet. I har taget mange gode initiativer indenfor dette område, men derfor behøver I ikke at læne jer tilbage, og stille jer tilfreds med det. Der kan sagtens gøres mere. Tænk på alle de arbejdsløse, på alle dem, der lever af overførselsindkomster. I kunne for eksempel lave et aktiveringsprojekt, og tage fem eller ti af de langtidslidende ind i jeres system, og være med til at hjælpe dem på vej. Og hvis bare én af dem får et fast arbejde, og projektet lykkes, så har I været med til at skabe et værdigt liv for et menneske.

- Vi har brug for alle kræfter, og de offentligt ejede virksomheder er nødt til at tage initiativer, der hjælper denne udvikling på vej.

Royal Arctic Line har længe uddannet rigtig mange medarbejdere, og vi kan nu tilbyde tre nye uddannelser, nemlig uddannelsen til klejnsmed, IT supportter og NI 2.

▲
Assartugalerisooq Vittus Berthelsen aamma Kim Kielsen
Terminalarbejder Vittus Berthelsen og Kim Kielsen

- Det er rigtigt godt. Og det værdsætter vi også. Men I må videre. Der skal nytænkning til. Vi har fra Landsstyrets side bedt vore virksomheder om fire gange om året at orientere os om, hvilke tiltag de konkret har sat i gang for at medvirke i denne grønlandiseringsproces, og der er masser af ting, man kunne gøre. Inden for turismebranchen kunne man for eksempel tilbyde de ældste elever sommerjobs som guider mod at de får intensiv engelskundervisning i løbet af skoleåret. Det kunne også være et projekt med at fastansætte timelønnede, så de får en sikker indtjening. Der er jo timelønnede, der i dag er nødt til at gå på arbejde, selvom de har fyrrer i feber, af frygt for at miste noget af indtjeningen, slutter Kim Kielsen.

Det er en frostklar eftermiddag, og vi går udenfor på havnen for at tage billeder til bladet. Kim Kielsen føler sig hjemme på havnen, hilser på alle og får sig en snak med en vælger, der er nede på havnen for at hente gods. Kim Kielsen stiller beredvilligt op til fotografering, tager en blå hjelm på, og vi får præget et par terminalarbejdere, som han kan fotograferes sammen med. Jo, Kim Kielsen kan tale med alle.

Uddannelse og kompetenceudvikling

'... Landsstyret vil i forbindelse med kommende generalforsamlinger i de hjemmestyreejede selskaber atter engang opfordre til at disse aktivt arbejder for at give grønlandske medarbejdere de nødvendige kompetencer til at overtage lederjobs.'

Landsstyreformand Hans Enoksens åbningstale i Landstinget fredag den 19. september 2008.

'... Landsstyret anser det for vigtigt, at arbejdet med opkvalificeringstiltag fortsat prioriteres overalt i samfundet. Landsstyret bifalder derfor den satsning på uddannelse, og det betydelige indtag af elever Royal Arctic Line foretager. Uddannelse og øget viden er en kvalitet for virksomheden i almindelighed og den enkelte medarbejder i særdeleshed. På sigt vil uddannelsen af grønlandske ledere være til stor gavn for både samfundet og virksomheden i almindelighed.'

Uddrag af landsstyremedlem Kim Kielsens tale på generalforsamlingen i Royal Arctic Line A/S den 24. april, 2008

Sivisuumik pilersaarusionerq

Allaaserinnittoq Jakob Strøm

Ukiup affaa atorlugu Sungiusarnek Malik pilersaarusionerqarpoq. Royal Arctic Line A/S suliffeqarfiillu pigisai sallsaallutik peqataapput

Qaammatit arfinillit qaangiuttut Rigspolitiet Royal Arctic Linemut saaffiginnippoq. Sulisut amerlanngitsut piumaffigineqarput sillimaniarnermut sungiusarmissaq annertoq Malik oktobarimi ingerlanneqartoq pilersaarusionerqataaffigalugulu aaqquissuseqataaffigissagaat.

Pilersaarusionerqamut toqqarneqartut ilagaat Arctic Umiaq Linemi pisortaaneq Jette Larsen kiisalu Royal Arctic Linemi umiarsuit angalanissaannut pilersaarusionerqamut pisortaasimasoq Bo F. Sørensen. Taakkulu marluullutik nuannaarutigaaat sungiusarnermut piareersaqataasimanertik.

Jette Larsen sungiusarnermut sillimaniarnermut tunngasunut annertuunut siornatigut peqataasarsimavoq, kisianni Malik immukktut ituuvoq.

- Aatsaat taamak pivisorpalaartigisumut peqataavunga, tassunga pissutaavoq peqataasut namminneq sungiusarnermi susoqarnissaa peqataaffigisimammassuk, Jette Larsen oqarpoq.

Pisut assigiinngitsut ilaatigut Nuummi umiarsualivimmi akuerineqarnatik nunamut eqquneqarsimasut kiisalu ilaasortaat "Sarfaq Ittuk" tiguarineqartoq, Nuummi ulluni marlunni isumasioqatigiinnermi isumassarsiarineqarlutillu piareersarnekqarput.

- Ullut taakku marluk pikkunarput susoqarnissaanut tunngasunik amerlasuunik siunnersuteqartoqarpoq, kisianni ulluni taakkunani marlunni suut tamarmik naammassineqangajapput, Bo F. Sørensen oqaluttuarpoq.

Aalajangernek akisooq

Sillimaniarnermut sungiusarnek Malik ingerlanniarnaqarnerani anguniaagaavoq sapinngisamik pivisorpalaartinneqarnissaa. Tamanna Arctic Umiaq Linemut aalajangernermik pingaaruteqartumik – aammalu akisoorujusuarfik – kinguneqartussaavoq: Sarfaq Ittuk

sungiusarnermut ilaatinneqassava ullunilu arlalinni sinersorluni angalanera unitsinneqassava? Aalajangiinissaq koruuninik untritilinnik arlalinnik nalilik.

Sarfaq Ittuk sungiusarnermut ilaavoq – peqataatinneqangaatsiarluni. Jette Larsen oqarpoq: - Uanga Arctic Umiaq Linemi pisortatut taamatut aalajangiivunga. Nangillunilu - taamatut pisoqarsinnaanera piviusumik assut misilikkusussimavakka.

Tassalu apeqqut pinngitsoornani tullinguuttussaq tassaavoq: Taamatut aningaasat atorneri imminut akilersinnaava? Ingerlaannaavik akivoq: - Imminut akilersinnaaqaq! Tassami taamatut pisoqaraluarpat, (Sarfaq Ittuk tigarneqarluni imaluunniit kivilluni, aaq.) taava uagutsinnut pingaaruteqarlunnartuuvoq qanoq iliussanerluta ilisimassallugu, Jette Larsen oqarpoq.

Royal Arctic Linemilu umiarsuit angalanissaannut pilersaarusionerqamut pisortaqtaperiivoq: - Kukkunerit iluatsitsinngitsoornerillu pisarput piareersarsimannikkaanni. Sungiusarnerit taamatut ittut, annertuumik uivertisisut piareersimanissatsinnut iluaqutaapput, Bo F. Sørensen oqarpoq.

Arctic Umiaq Linemi pisortaaneq Jette Larsen
Adm. direktor i Arctic Umiaq Line Jette Larsen

En lang optakt

Af Jakob Strøm

Det tog et halvt år at forberede Øvelse Malik. Royal Arctic Line A/S og datterselskaber var med i første række

For seks måneder siden blev Royal Arctic Line kontaktet af Rigspolitiet. En lille skare af medarbejdere blev bedt om at være med til at forberede og iscenesætte den store beredskabsøvelse Malik, som fandt sted i oktober. Blandt de udvalgte til forberedelsen var direktør i Arctic Umiaq Line Jette Larsen og tidligere operationschef i Royal Arctic Line Bo F. Sørensen. Og de to var glade for at have været med til at forberede øvelsen.

Jette Larsen har været med til flere store beredskabsøvelser, men Malik var noget særligt. - Det er noget af det mest realistiske jeg har været med til, fordi aktørerne selv var med til at lave de scenarier, som øvelsen handlede om, siger Jette Larsen.

De forskellige scenarier, som blandt andet handlede om illegale indvandrere på havnen i Nuuk og en kapring af kystpassagerskibet 'Sarfaq Ittuk', blev forberedt og udtænkt på en workshop på to dage i Nuuk. - Det var et par meget intense dage med virkelig mange forslag til scenarier, men på de to dage kom det meste på plads, fortæller Bo F. Sørensen.

Dyr beslutning

Et af de helt afgørende mål med beredskabsøvelsen Malik var at gøre den så realistisk som muligt. For Arctic Umiaq Line betød det, at der skulle træffes en meget vigtig – og meget kostbar – beslutning: Skulle Sarfaq Ittuk være en del af øvelsen, og tages ud af rutefart i flere dage? En beslutning til flere hundredetusinde kroner.

Sarfaq Ittuk kom med i øvelsen, i allerhøjeste grad. Jette Larsen siger: - Den beslutning tog jeg som direktør i Arctic Umiaq Line. Jeg ville meget gerne prøve de her ting af i praksis, siger hun. Og på det uundgåelige spørgsmål, om det var pengene værd, kommer svaret prompte: - Det er pengene værd. For hvis det sker, (at Sarfaq Ittuk kapres eller synker, red.), så er det alfa omega, hvad vi gør, siger Jette Larsen.

Og operationschefen i Royal Arctic Line er ikke sen til at supplere: - Fejl og mangler opstår, når man ikke er forberedt. Den form for øvelser, med så meget stress, er med til at holde os forberedt, siger Bo F. Sørensen.

Qullersaqarfimmi sulisut qimarngussorneqarput

Allaaserinmittoq Jakob Strøm

Kilisaammi ikullattoqartoq containerillu nassiuksanik navianartunik imalik inissavimminut inissinneqarsimanngitsoq, taakku Royal Arctic Line A/S-ip qullersaqarfiani sulinut navianartorsiortitsipput. Suliffitsillu qimattari-aqarpaat. Pisumili matumani qujanartumik sungiusarneruvoq, taamaaliornerit annertuut ilaat.

Kilisaammi qimanneqarsimasumi kaattarpalussuaq, nipit eqqumiitsut kiisalu oqaasit suunersut atorlugit suaattarpalussuaq assut pasinapilluppoq. Taamaattoqarnera pissutigalugu ingerlaannaq Nuummi umiarsualivimmiit Nuummi politiinut kalerriisoqarpoq. Paasinarsivorlu taamak iliorneq isumatusaarnerusoq.

Kalerreererup kingunitsiannua kilisaammi qaartoqarpoq tassalu kisimi pujorsuaq. Ajortoqarneralu ajornerulersillugu: Talittarfiup qaavaniipput kilisaammiit ungasinnatik containerit marluk allagaqarlutillu navianartunik imaqtuusut.

Politiit amerlaqalutik tikiussuupput – ilaat saassussinissaminut piareerluinnarlutik atisalersorsimallutik taakkulu kilisaam-

mut ikipput. Kaattarpalunnerillu pissutissaqarluartoq paasineqarpoq, tassami sunaaffa qimaasut akuerineqanngitsut arlippaalussuit umiarsuarmi toqqorsimaneqartut. Kisianni taakku aatsaat piffissaq sivilisungaaqsiartoq ingerlareersoq nasaaqarput.

Tassami pineqartoq siulleq tassaavoq umiarsuarmi ikullattoq minnerunngitsumillu containeri usinik navianartunik imalik maannakkullu taakku suunersut paasineqarsimallutik. Taakkulu assut ulorianartuupput. Taamaattumik umiarsualivik tamarmi matuneqartariaqarpoq suliffeqarfiillu tamaaniittut sulisui qimarngunneqarlutik. Kalerriussineq tamanit nuannersutut isigineqanngilaq, kisianni sillimaniarnermut tunngatillugu pinngitsoornani iliuuseqartoqtussaavoq.

Marlungornermi tassani septembarip 30-t 2008 periarfisaqartoqarluppoq Royal Arctic Linemi sulisut amerlangaat-siartut silami nikorfarrattut takussallugit, kissaatigineqarsinnaavorlumi iserasuarnissaat suliassatik suliariassamatigik. Misigisaq tamanna ataasinngornerup ullaavanut sanilliunneqarsinnaanngilaq.

◀ Bo F. Sørensen sillimaniarnermut tunngatillugu sungiusameq ilisimatitsissutigaa
Bo F. Sørensen orienterer om beredskabsøvelsen

Pisortap tullia John Rasmussen umiarsualivimmi inunnik kisitsisuuvoq ▶
Underdirektør John Rasmussen holdt mandtal på havnen

Evakuering af hovedkontoret

Af Jakob Strøm

En brand på en trawler og en uheldigt placeret container med farligt gods var for risikabel en kombination for de ansatte på Royal Arctic Line A/S's hovedkontor i Nuuk. De måtte forlade arbejdet. I dette tilfælde var der heldigvis tale om en øvelse. En stor en af slagsen.

Det var temmelig mistænkeligt, da en ellers forladt trawler var fyldt med banken, underlige lyde og råben på et ukendt sprog. Derfor gik der straks en anmeldelse videre til politiet i Nuuk, fra havnen i Nuuk. Og det skulle vise sig at være en rigtig god ide.

Ikke længe efter anmeldelsen fulgte en mindre eksplosion ombord på trawleren, og masser af røg fulgte. Og for at gøre ondt værre: På kajen, ikke langt fra trawleren, stod et par containere, mærket med farligt gods.

Politiet rykkede talstærkt ud med en aktionsstyrke i fuld ud-

rustning, som gik ombord på trawleren. Og bankelydene var der en god grund til. Der var nemlig adskillige illegale flygtninge gemt ombord på skibet. Men det varer et godt stykke tid inden man finder frem til dem.

For først er der jo lige det med branden ombord. Og ikke mindst containeren med farligt gods, som myndighederne nu kender indholdet af. Og det er ikke rare sager. Så havneområdet må spærres af og medarbejderne må evakueres. Ikke en besked der faldt i lige god jord alle steder, men hvad gør man ikke for sikkerheden.

I løbet af denne helt særlige tirsdag den 30. september 2008 var der altså rigtig god mulighed for se en god portion af medarbejderne hos Royal Arctic Line stå udenfor, og rent faktisk ønske, at de snart fik muligheden for at komme ind igen og passe deres arbejde. Ikke meget mandag morgen over den oplevelse.

Sarfaq Ittuk

Allaaserinnittoq Jakob Strøm

- Immappallaarnerput pissutigalugu nunamut qanillinerusinnaasimangilagut taamaalisimagutta umiarsuaq annaassinnaagaluarparput, ajoraluartumik umiarsuaq kiviinnarpoq

Taamatut oqaluttuarpoq sinersortaammi Sarfaq Ittummi naalagaasoq, Jens Peter Berthelsen, taamani pingasunngornermi oktobariusoq ajoqisumik Sarfaq Ittuk Qeqertarsuup Tunuani kivimmat. Qujanartumilli tamanna sungiusarnerinnaavoq kiisalu Sarfaq Ittuk ajorani suli sinersorluni angalajuarpoq.

Sillimaniarnermut sungiusarneq annertoq Malik ingerlanneqarmat ulluisa aappasaani sinersortaata pingaruteqartumik peqataavoq. Jens Peter Berthelsenip inuttaasalu siullermik Sarfaq Ittuk sumiiffimmut pitsaasumut anoreqarpallaangitsumut ingerlappaat.

- Ilulissani ilaasussat tallimat ikivavut. Umiarsuarlu unimmat aquttarfimmukarput nalunaarutigalugulu umiarsuaq tiguarneqarsimasoq. Ajornartorsiornermi nalunaarut nassiunneqarpoq tamatumali kingorna attaveqaatit tamarmik nipangerput, Jens Peter Berthelsen nassuiaavoq.

Aquttarfik qimareeramikku taakku tiguaasut tallimat qaartitsillutik Sarfaq Ittuk putuvaat. Piumasaraallu ikaartaatip imaanut aqqarneqarnissaa – tassungalu Sarfaq Ittummi inuttat marluk ilaassasut. Tamatuma kingorna tiguaasut qimagupput, tassalu inuttat pisussaaffigilerpaat piviusuusaartinneqartumik ilaasut - umiarsuullu annaaniarnissaat.

Pujorsuaq tassa kisimi – ilumoortumillumi tassa Sarfaq Ittuk pujuliummik peqarpoq sapaatit akunneri tamaasa ajutoorsinnaanermut sungiusarnermi atorpeqartumik – inuttat ikuallattumik qatseriniarsaripput kiisalu putoq, qaartitsinerup piliaa immaffiusoq milinniarsarigaluarlugu.

Suliassamut ikiuisussaqqarpoq tassalu Sakkutuut Imarsiortut alapernaarsuuta Vædderen qanittumiippoq erngerlunilu ikiuiartorluni takkulluni. Tamatumuuna Vædderenimi inuttat umiarsuarmik ajutoorsimasumik ikiuinissaannut sungiusartinneqarput, tamatumalu kingorna putsumut illersuuserluni qatserineq sungiusarneqarpoq, “ilaasunik” annaassiniarnermut atatillugu.

Annaassiniarnej tamarmi malittarisassat malillugit aqut-tarfimmiit ataqtigiissaarneqarpoq.

- Piffissaq taanna ulapinnaqaaq. Tassami nammineq inuttarisat, Vædderen aamma umiarsuaatileqatigiit ataveqarfigineqartartussaapput – angutillu marluk tigu-aasunit tiguarneqarsimasut nalinginnaasumik sillima-niarnermut pilersaarutitsinni amigaataapput, taamaattu-mik suliassat naammaqaat, umiarsuup naalagaa Jens Pe-ter Berthelsen nassuiaavoq.

Naggataatigut umiarsuaq qimaannartariaqarpoq. An-nanniut pullattagaq imaanut aqqarneqarpoq kiisalu tiguaasut nioreersimallugit umiarsuup ikaartaataa uter-poq qimarngussuinerumut peqataaniarluni.

Immami nilleqisumi ajoraluartumik ilaasusaartinneqar-tut ilaat puttaqutit tallimat ajunaarput, sinnerili nuna-mukaanneqarput. Inuttat tallimat Sarfaq Ittummi ikisi-maannarput umiarsuaq ikkannerusumut timmukartin-niaraluarlugu, kisianni ajoraluartumik tamanna iluat-sinngitsoorpoq.

Mannali pisoq tassaavoq sungiusarnej, sungiusarnej ili-simalikkanik pingaaruteqartunik kinguneqartoq, naak Sarfaq Ittummi sapaatit akunneri tamaasa ajutoornermut sungiusartoqartaraluartoq.

- Sungiusartarnernut allanut sanilliullugu assut uippaka-jaarnarneruvoq – taanna qularutissaanngilaq, tamannalu ilinniarfigaarput. Taamaattoqanngisaannarnissaa sooru-nami neriuutigaarput, kisianni taamaattoqariataassappat piareersimanagerussaagut, umiarsuup naalagaa Jens Peter Berthelsen naggasiivoq.

Sarfaq Ittuk-mmi ajutoornissa-mut sungiusarnerit ingerlanne-qartartut

Sapaatit akunneri tamaasa siner-sortaamma Sarfaq Ittummi ataa-siarluni marloriarluniluunniit sungi-usarnerit ingerlanneqartarput. Sa-paatit akunnerisa sisamat ingerla-neranni sungiusarnerit makku arlaat minnerpaamik ataasiarluni inger-lanneqartarput:

- Qatserineq
- Inummik katatsisoqarpoq
- Annanniutit pullattakkat imaanut aqqarlugit
- Initanit inunnik qimarngussuineq.

Sarfaq Ittuk

Af Jakob Strøm

- Der trængte for meget vand ind til at vi kunne sejle tæt på land, og redde skibet, så vi måtte lade det gå ned.

Sådan fortæller skibsfører på kystpassagerskibet Sarfaq Ittuk, Jens Peter Berthelsen, om den skæbnesvangre onsdag i oktober, hvor Sarfaq Ittuk sank i diskobugten. Heldigvis var der blot tale om en øvelse, og Sarfaq Ittuk sejler i bedste velgående langs kysten. Passagerskibet spillede en vigtig rolle på andendagen af den store katastrofeøvelse Malik. Jens Peter Berthelsen og hans besætning sejlede først Sarfaq Ittuk til et egnet sted med gode vindforhold.

- Vi havde taget fem passagerer ombord i Ilulissat. Da skibet lå stille kom de op på broen, og meddelte, at skibet var kapret. Der blev sendt en nødmelding af sted, og derefter blev al kommunikation afbrudt, forklarer Jens Peter Berthelsen.

Efter at have forladt broen, sprængte de fem kaprere hul i Sarfaq Ittuk. De forlangte tenderbåden sat i vandet – og bemanded med to af Sarfaq Ittuks faste besætningsmedlemmer. Derefter var kaprerne væk, og det var op til besætningen at forsøge at redde de fiktive passagerer – og skibet.

I røg og damp – og det var der faktisk, Sarfaq Ittuk er nemlig udstyret med røgmaskine til ugentlige katastrofeøvelser – forsøgte besætningen at slukke branden, og stoppe vandet fra at trænge ind gennem det hul, som eksplosionen havde skabt.

Der var hjælp til opgaven fra Søværnets inspektionsskib Vædderen, der lå i nærheden, og straks kom til undsætning. Her blev øvelsen nemlig brugt til at træne Vædderens mandskab i at komme et forulykket skib til undsætning, og efterfølgende blev der øvet røgdykning, da ”passagererne” skulle reddes ud.

Hele redningsarbejdet blev koordineret fra broen, som reglerne foreskriver. - Det var en travl tid. For der skulle kommunikeres med både eget mandskab, Vædderen og med rederiet – og de to mand, som kaprerne havde taget med sig, manglede i forhold til vores normale beredskabsplaner, så der var nok at tage fat på, siger skibsfører Jens Peter Berthelsen.

Til sidst blev det nødvendigt at evakuere skibet. Der blev sat redningsflåde i vandet, og efter at have sat kaprerne af, vendte tenderbåden tilbage for at deltage i evakueringen.

Desværre måtte fem bøjer lade livet i det kolde vand, som fiktive passagerer, mens resten blev sejlet mod land. Fem besætningsmedlemmer blev ombord på Sarfaq Ittuk for at forsøge at sejle skibet ind på lavt vand, men det lykkedes desværre ikke. Nu var der jo i dette tilfælde tale om en øvelse, en øvelse der gav værdifuld viden, selv om der er katastrofeøvelser på Sarfaq Ittuk hver uge. - Der var en højere stressfaktor end til andre øvelser – helt klart. Og det har vi lært af. Vi håber aldrig det bliver alvor, men skulle det ske, er vi rigtig godt forberedt, slutter skibsfører Jens Peter Berthelsen.

Umiarsuarmi naalagaq Jens Peter Berthelsen
Skibsfører Jens Peter Berthelsen

Beredskabsøvelser på Sarfaq Ittuk

Hver uge er der øvelse på kystpassagerskibet Sarfaq Ittuk en eller to gange. I løbet af en fire ugers periode bliver hver af de følgende øvelser afholdt mindst en gang:

- Brandslukning
- Mand over bord
- Redningsflåder i vandet
- Evakuering af passagerer fra kahytter.

Tassaasiit sikut naalaganngorput ...

Allaaserinnittoq Jakob Strøm

Sooruna Narsamut aamma Kujataanut taamak akulikitsigisumik toqqaannartumik Danmarkimit nassiussat tikinngitsoortartut? Akissutissaq nalunanngitsuarsuuvoq. Sikorsuit.

Ajoraluartumik Narsami najugalinnut qaqutigooortuunngilaq misigisarlugu Royal Arctic Linep umiarsuaataata Danmarkimeersup talittarfimmuut talissinnaasannigera, taamaattorli nalunaaquttap akunneri arlaqanngitsut qaangiutiinnartut umiarsuit allat tikittarput, ilaatigullu immaqa allat Royal Arctic Line.

Tamanna eqqorpoq kisianni imaangilluinnarpoq umiarsuaatileqatigiiffiup tamanna quujanartutut isigimmagu, imaluunniit Narsaq avaqqutiinnaraanni aningaasanik sipaarniarnermik tunngaveqartoq. Pisuusut tassaapput sikut, sikut, sikut – aammali umiarsuit sikusiorsinnaanerit apeqquataasarluni.

Tassaana sikorsuit pinnersut aammali tusaamanerlugaasut alaannikkut Narsamut pulariaa matusaraat imaq ingerlavissaajunnaarsillugu. Sikorsuit assigiinngitsunik angissusillit biilitut anginngitsutut – ilaatigullu illorsuurtut inissiaruurtut angitigisarlutik. - Sikut taamatut angissusillit manngerlutillu imaannaanngitsuupput. Narsaq avaqqutiinnartannigilarput ajornannginnersiorluta, kisianni sillimaniarneq salliutittuartaqarparput, Royal Arctic Linemi umiarsuit angalanissaannut pilersaarusiornermut pisortaq Bo F. Sørensen oqarpoq.

Sikusiorsinnaassuseq

Kisiannimi sooruna taamaattoqartoq ilaannimmi umiarsuit Danmarkimeersut avaqqutiinnarnerisa kinguninngua taava umiarsuaq alla Narsamut tikittarpoq? Aajuna apeqquttip taassuma akissutaa, tassa umiarsuit ilaannai taamak sikoqartigitillugu angalasinnaagamik. Umiarsuit marluk Aalborgip Narsallu akornanni angalasarput, tassalu 'Naja Arctica' aamma 'Nuka Arctica' sikusiorsinnaanermi annertuunerpaamik ninngusagaapput, kisianni tamanna tamatigut naammattanngilaq.

- Nuka Arctica aamma Naja Arctica sikusiorsinnaanermut annertuunerpaamik ninngusagaapput, kisiannili sananeqarmata eqqarsaataasimannigilaq sikut taamaattut ingerlavigisassagaat. Umiarsuit allat arlallit sikusiorsinnaanermut piumasaqaataasunit annertuunerumik sisattaqaralarput. Taamaattorli aamma umiarsuit anginerusut aquutaat aammalu sapii kalluartianerupput, Bo F. Sørensen nassuiaavoq.

Aquttip sarpillu kalluartianerunerat imaatigut sikoqartukkut angalanermi annertuumik kinguneqarsinnaavoq. - Soorlu sikutaq biilitut assartuutitut atsigisoq sarpiminneqarpat taava tamatum kingunerissavaa piffissaq sivisoorujussuaq aatsaat qangippat nioq-

qutissanik tikittoqarnissaa, tassami tullinnguuttoq tassaasaq amutsivimmuut amutinnissaq, umiarsuit angalanissaannut pilersaarusiornermut pisortaq oqarpoq.

Umiarsuup naalagaa naalagaavoq

Danmarkimii Kujataanut umiarsuit toqqaannartumik tikittarnissaat anguniarlugu annertuumik iliuseqartarpugut. Danmarks Royal Arctic Line Meteorologiske Institutip Narsarsuarmi sikunik alapernaarsuiviani umiarsuarmi aqumunik marlummik atukkiisarpoq. Taakkulu suliasaraat umiarsuit sikut qanoq ingerlanerat pillugu siunnersuisarnissaq, kiisalu ornitassaminnut aq-qutissaannik ilitersuullugit ikiorniartarlugit.

- Assullu sikorsuaqartillugu taamatut ikiusarneq pingaaruteqartorujussuuvoq. Tassami soqutigisat assigiinngitsorpasuit apeqquataasarpit ilaannikkullu assortuuttoqarlarsinnaasarpog, umiarsuit angalanissaannut pilersaarusiornermut pisortaq Bo F. Sørensen oqarpoq.

- Uanga maani Nuummiillunga akisussaaffigaara usit apuuffissaminnut apuuneqarnissaat, taamaattumik uanga aallaavigisarpara sikut akornisigut aqutissarsiortoqassasoq. Suleqatimali Aalborgimi ingerlatsinermut immikkoortortaqarfimmiittup umiarsuaq akisussaaffigaa, taassumalu aamma tunngaviumik aallaavigaa umiarsuup ornitaminut apuunnissaa, kisianni taassuma aallavia uanniit mianersornerumik tunngaveqartannguatsiarpoq. Taamaattumik ilaannikkut, soorunalimi torersumik assortuutlaartarpugut ilumut umiarsuaq avaqqutiinnartissaneripput imaluunniit apuunniartissaneripput, Bo F. Sørensen oqarpoq.

Taamaakkaluartorli tamakku tamarmik Nuummeersut, Aalborgimeersut kiisalu Narsarsuarmi sikunik alapernaarsuiffimmeersut taamaallaat inassutaapput. Tassami imaamat naggataatigut aalajangiisussaq tassaavoq umiarsuup naalagaa kisimi. Imarsionermi taamaattuaannarsimavoq aammalumi taamaattuaannartussaavoq. Kisianni taamaakkaluartorq siunnersorneqarne-rit pissarsiarisinnaasat tamarmik atorneqarsinnaapput.

Uiarerunneqangaatsiarneq

Kisianni suunuku eqqorneqartartut sikorsuit umiarsuit angisuut Narsamut apuussinnatinnigikkaangatigut. Siullermik tassaasarpit nillartaatit Kujataanut tamarmut naatsorsuussat kiisalu nassiussat Narsamukartut nalinginnaasut.

Taamaatitsiinnartoqartillugu aqquataat sivisoorujussuusarpoq. Usit niussassaagaluit tamarmik Nuummumut ingerlanneqartarput, tamaani umiarsuarnut mikinerusunut assartueqqittartunut usilunneqartarput.

Ukiut ilaannaani taamatut pisoqartarpoq. 2008-mijanaarip aal-

Eqalorutsit Kangilliit Sermiat 70 meterisut portussuseqarpoq 1,5 km.-erinillu silissuseqarluni. Anigaangami Sermilik aamma Narsap Kangerlua ulikkaarsinnaavai sikut eqimassusiat 5-7/10 angusinnaallugu, tamalu eqimatigisukkut angalasoqarsinnaanngilaq. Taamaattumik Narsap illoqarfianut apuunneq sarpemarsivittarpoq. ▶

Eqalorutsit gletcheren er ca. 70 meter høj og 1,5 km bred. Når den er mest aktiv, kan den fylde hele Bredefjord og Narsaq Sund med iskoncentrationer på helt op til 5-7/10, hvilket er umuligt at sejle i. Dermed er det umuligt at nå Narsaq by.

JØRGEN KJÆR JENSEN

JØRGEN KJÆR JENSEN

▲
Nanortallip avataani sikorsuit
Storis ud for Nanortalk

laqqaataaniit juuni aallaqqaataanut pilersaarutaasumik umiarsuit 18-eriarlutik Narsamut tikittussanit arfineq pingasut taamaatiinarnearput.

- Tamatigut qinngarnartaqaaq. Kujataani sullittakkatsinut, ki-sianni aamma uagutsinnut Royal Arctic Linemut. Uagummi sulinerput aamma ajornannginnerusarpoq pisut pilersaarutit malillugit ingerlagaangata. Kisiannili qanorluunniit pilersaar-usiorluartigigaluarutta sikorsuit tamanna tusarnaartanngilaat, Royal Arctic Linemi umiarsuit angalanissaannut pilersaarusi-ornermut pisortaq Bo F. Sørensen naggasiivoq.

Umiarsuit angalanissaannut pilersaarusi-ornermut pisortaq Bo F. Sørensen novembarip naanerani Royal Arctic Linemi suliunnaassaaq, paarlatsissaa tassaavoq Jakob Nordstrøm niuernermi imarsiornermi aqumiuusimavoq kiisalu sakkutuu-ni imarsiortuni reserveofficeriuulluni. Kingullermik ‘Tulugaq’ naalakkap tulliatut inuttaaffigaa.

Narsarsuarmi sikunik alapernaasuivik.

- Qulimiguulik atorlugu sikunik isigalugit alapernaarsuisarput
- Umiarsuarnik tikittoqassatillugu tingisarput – sapinngisamik tikiffisaasa qanillinerini
- Sulisut sisamat – paarlagaallutik marlukkaarlutik tamaani sulisarput
- Sulisut tassaapput Royal Arctic Linemi aqumiut umiarsuar-ni naalakkat imaluunniit aquttut misilittagaqarluartut – kiisalu imaatigut sikusiormemik sungiussisimasut
- Alapernaarsuisimanerme paasisat umiarsuarnut mailikkut nassiunneqartarput – kisianni aamma vhf-radiukkut imaluunniit satellittelefo atorlugit attaveqatigiittoqartarpoq.

Isen er ingen herre over...

Af Jakob Strøm

Hvorfor er det lige Narsaq og Sydgrønland, der så ofte bliver snydt for det direkte gods fra Danmark? Svaret er helt enkelt. Storis.

Det er desværre ikke helt ukendt for beboerne i Narsaq at opleve, at et af Royal Arctic Lines skibe, der kommer fra Danmark, ikke kan lægge til, og at de få timer senere får besøg af andre skibe, måske endda fra Royal Arctic Line.

Men den er god nok, og det er absolut ikke fordi, rederiet synes det er sjovt, eller sparer penge ved at sejle uden om Narsaq. Det handler om is, is, is – og lidt om skibenes evne til at sejle i is.

Det er den smukke og berygtede stori, der i perioden med stori spærrer muligheden for at sejle ind til Narsaq. Stori, der i areal varierer i størrelser fra en lille personbil til hele boligblokke. - Is af den størrelse er bare ikke til at spøge med. Vi sejler under ingen omstændigheder forbi Narsaq, fordi det er nemt, men vi må sætte sikkerheden først, siger operationschef i Royal Arctic Line, Bo F. Sørensen.

Høj isklassificering

Men hvordan kan det så være, at havnen i Narsaq af og til får skibsankomst kort efter, at skibene fra Danmark er sejlet forbi? Her er svaret, at ikke alle skibe kan klare lige meget is. To af de skibe, som sejler mellem Aalborg og Narsaq, nemlig 'Naja Arctica' og 'Nuka Arctica', de har ganske vist den højeste isklassificering, men det er ikke altid nok.

- Nuka Arctica og Naja Arctica har en høj isklassificering, men da de blev bygget, var de aldrig tænkt til at sejle gennem den form for is. På flere af de andre skibe, er der lagt endnu mere stål i, end isklassificeringen kræver. Og så er ror og propeller lidt mere udsatte på de store skibe, forklarer Bo F. Sørensen

At ror og propeller er udsatte, kan få overordentligt store konsekvenser når man sejler i isfyldte farvande. Når der er tale om stori er det gammel og hård is. - Hvis en isskotte på størrelse med en varebil kommer ind i propellerne, så vil det betyde, at der går rigtig lang tid inden varerne når frem, for så er næste stop på værft, lyder det fra operationschefen.

Skipper bestemmer

Der bliver gjort meget for at få skibene direkte fra Danmark ind til Sydgrønland. Royal Arctic Line udlåner navigatører til Danmarks Meteorologiske Instituts iscentral i Narsarsuaq.

Deres opgave er at rådgive skibene om isens bevægelser, og forsøge at hjælpe med at finde en vej ind til destinationen.

- Og når der er meget is, så kan det være uvurderlig hjælp. For der er mange interesser i spil, og det kan godt udvikle sig til et lille internt slagsmål, indrømmer operationschef Bo F. Sørensen.

- Jeg sidder her i Nuuk og har ansvaret for at godset kommer frem, så mit udgangspunkt er at forsøge at finde en vej ind gennem isen. I Aalborg sidder en kollega i driftsafdelingen, som har ansvaret for skibet, og der er udgangspunktet selvfølgelig også at skibet skal frem, men hans udgangspunkt er nok endnu mere forsigtigt end mit. Så vi kan godt, i en saglig tone selvfølgelig, have visse diskussioner om, om vi skal anbefale at sejle forbi eller forsøge at gå ind, siger Bo F. Sørensen.

I sidste ende er det dog kun anbefalinger der kommer, både fra Nuuk, Aalborg og iscentralen i Narsarsuaq. For det er ene og alene skibsføreren, der tager den endelige beslutning. Sådan har det altid været til søs, og sådan vil det altid være. Men derfor kan man jo godt bruge al den vejledning man kan få.

En lang omvej

Men hvad er det så der bliver ramt, når isen ikke tillader, at de store skibe anløber Narsaq. Det er først og fremmest kølevarer til hele Sydgrønland, og så det almindelige gods til Narsaq.

Hvad laver de på iscentralen i Narsarsuaq ?

- De laver visuel overvågning af isen fra helikopter
- De flyver ud i forbindelse med skibenes ankomster så tæt på ankomsttidspunktet som muligt
- De sender observationer til skibene med mail, og kommunikerer også direkte med skibsførerne gennem VHF radio eller satellittelefon
- De har fire ansatte, der er udstationerede to og to på skift
- De ansatte er erfarne navigatører fra Royal Arctic Line, og vant til at sejle i isfyldt farvand.

▲
Bo F. Sørensen

▲
Jakob Nordstrøm

Det må via Nuuk, når aflysningerne finder sted. For så sejles al godset med til Nuuk, hvor det bliver lastet om på de mindre feederskibe.

Nogle år er der næsten ingen storsis, men i 2008 måtte otte ud af 18 planlagte skibsanløb i Narsaq fra 1. januar til 1. juni 2008 aflyses.

- Det er et irriterende hver gang. For kunderne i Sydgrønland, men også for os i Royal Arctic Line. Vores arbejde er også lettere når tingene går som planlagt. Men storsisen lytter ikke meget til vores planlægning, slutter operationschef Bo F. Sørensen, Royal Arctic Line.

Operationschef Bo F. Sørensen holder i Royal Arctic Line ved udgangen af november måned, og erstattes af Jakob Nordstrøm, der har en fortid som navigator i handelsflåden og reserveofficer i søværnet. Senest var han næstkommanderende på 'Tulugaq'.

Imarsiortut peqqinnerunissaat

Allaaserinnittoq Asger Lind Krebs

Royal Arctic Linemi imarsiortut 101 ilisimatusarnikkut misissuinnermut peqataaniarlutik nalunaarsimapput, taman-na aqutugalugu imarsiormi peqqissuseq pillugu nu-taanik paasisaqarnissaq kiisalu peqqissutsimik pitsaa-nerulertitsinissaq anguniarneqarluni

Jakob Brinch Larsen naatitartornerulersimavoq. 'Naja Arctica'-mi aquttuuvog tassalu Royal Arctic Linemi imarsiortut 101-it ilisimatusarnikkut misissuinnermut "imarsiortut peqqinnerulernissaat" peqataaniarlutik akuersisimasut ilagalugit. Suliniummi siu-nerartineqarpoq imarsiortut inuunermi atugaat kiisalu peqqis-susiat qitiutillugit misissuinissaq, tamatumalu manna tikillugu Ja-kob Brinch Larsen naatitartortinnerulersimavaa.

- Uanga suliniummut ilannguppunga manna sioqqullugu ukiup affaa qaangiuttoq, tassa napparsimasunik paarsisunik peqqissuse-ra misissortimmat. Atortulersorlutik arlalippassuariarlutik uut-tuuserlutik misissorpaannga ilaatigullu takusinnaasimavaat naam-mattumik naatitartortanningsunga, taamaattumik maannakkut taamaaliortalerpunga, Jakob Brinch Larsen Naja Arcticiami ullup qeqqanut neriutugaluni oqaluttuarpoq.

Iffiaq makrelimik qallersuutilik neriutugalugu aquttup nassuiarpaa suna pissutugalugu suliniummut peqataanissaminut akuersisima-nerluni: - Uanga naatsorsuutigaa umiarsuaatileqatigiiffiup ajun-ginnerpaamik piniaraatigut, taamaattumik uanga isumaqarpun-ga tapersersuisoqartariaqartoq arlaannik nutaamik ingerlatsini-aleraangata. Uanga isumaqarpunga kikkut tamarmik peqqinne-rullutik inoorusuttut, kisianni tamanna uannut pissutaanerpaajungilaq. Inuusuppunga kiisalu suliniutip matuma aallartinggin-nerani aamma peqqinnartumik inuuneqarpunga.

Taamaakkaluortoq suliniut aquttumut inuusuttumut sunniuteqa-laarsimavoq. - Naatitartornissaq pingaartittorsuusimangikkalu-arpaa. Maannakkulli tamakkutornerusalerpunga aamma anger-larsimatillunga. Tassami kisimiittuulluni pisiniafiliartilluni ajor-nanningsuararsuuvog naatitat qaangiinnarnissaat, kisianni maan-nakkut imminut oqarfigisarpunga taakku pisiarissallugit. Sunaru-jussuaq anguneqarsinnaavog ingerlariaqqinnerit annikitsunngu-galuartulluunniit atorlugit, Jakob Brinch Larsen oqarpoq.

Suliniummut ilaatillugu Royal Arctic Linemit iliuuseqarfigine-qarpoq umiarsuaatileqatigiiffimi imarsiortut ajornanninnerusu-mik peqqinnerullutik inuunermi atuinissaat. Naja Arcticiami maannakkut paarnat naatitallu amerlanerusut nerissanut akuu-lersimapput, kiisalu timigissartarfimi arpattarfik aamma iputtarfik nutaat pigineqarlersimapput. Jakob Brinch Larsenip timigis-sartarfik takutippaa. Akuttunngitsumik taanna atortarpaa, kisianni aamma taamaaliortarsimavoq suliniut aallatinngikkallarmalli.

- Sapinngisamik akuttuallaanngitsumik maaniinnartarpunga ki-

sianni ilaannikkut malissortilluta ajornakusoortarpoq. Kinguller-mik Aalborgimiit Nuummukaratta marloriaannarlunga maaniip-punga. Taavalu sineriak sinerlugu angalatilluta sulinerternermik timigissarnissara nakerisanngilara, Jakob Brinch Larsen oqarpoq.

Suliniummut ilaatillugu Jaakup kolesterolia, qasujaassusia kiisalu aavata naqitsinera uuttorneqarput misissorneqarlutillu, tamakku-lu tunngavigalugit peqqissusia nalilersorneqarluni. Tamakku sa-niatigut Jaaku siunnersorneqarpoq kiisalu ilitsersorneqarluni qa-noq ililluni peqqinnarnerusumik inuuneqarsinnaanersoq. Ki-ngusinnerusukkullu misissorneqaqqissaq peqqinnerulersima-nersoq paasiniaarlugu.

Imarsiortut Peqqinnerulernissaat pillugu paasissutissat

- Ilisimatusarneq tunngavigalugu suliniummit aqqissuussis-suupput
Forskningssenheden for Maritim Medicin, Syddansk Uni-versitet i Esbjerg
- Royal Arctic Line umiarsuaatileqatigiiffik Esvagt peqati-galugu peqataavog
- Royal Arctic Linemi sulisut 160-it peqataanissamat neqe-roorfigineqarput, taakkunannga 101-it akuersipput
- Suliniut ingerlanneqassaaq 2007-imiit 2010-mut
- Peqataasut suliniutip aallartinnerani makkuninnga pissar-sisinnerqarput: Apeqqutit immersuilluni akisassat, peqqis-sutsimik misissortinneq, peqqissutsip nalilersorneqarnera, inuit ataasiakkaarlugit tassunga naleqqussakkamik sungi-usarnissamat pilersaarut kiisalu nerisaqarnissaq pillugu si-unnersortinneq
- Ingerlanerani: Pujortarunnaarnissamat pikkorissarneq, timigissarneq, peqqinnarnerusunik nerisaqarneq
- Suliniutip naammassinerani: Nutaamik peqqissutsip nali-lersorneqarnera kiisalu apeqqutit immersorlugit akisassat nutaat suliniutip sunniuteqarsimanera uuttorniarlugu
- Royal Arctic Linemit nerisaqarneq immikkut isiginiarneqar-poq umiarsuaatileqatigiiffiullu umiarsuaataani nerisassat peqqinnarnerusut atorneqariartornerat ingerlavoq. Tama-tuma saniatigut umiarsuarni timigissarnissamat periarfissat pitsanngorsarneqarput.

Peqqinnerulernissaq pillugu annertunerusumik paasisaqarsin-naavutit ukunani:

<http://www.seahealth.dk/projekter/cmssundhedsfremme-projekt/>

<http://www.maritimmedicin.dk/uani-ujarlissaatit..lgangvaer-ende-projekter>

▲
Naja Arcticami aquttup, Jakob Brinch Larsenip, umiarsuarni
peqqinnarnerusunik nerisaqalersimaneq iluarisimaarpaa

*Styrmand på Naja Arctica Jakob Brinch Larsen er godt tilfreds med
den nye og sundere kost ombord*

Mere sundhed til søs

LARS SVANCKER

Af Asger Lind Krebs

101 søfolk fra Royal Arctic Line har meldt sig til et forskningsprojekt, der skal skabe ny viden om og forbedre sundheden til søs

Jakob Brinch Larsen er begyndt at spise mere frugt. Han er styrmand på 'Naja Arctica', og er en af de 101 søfolk fra Royal Arctic Line, der har takket ja til et tilbud om at deltage i forskningsprojektet 'Sundhedsfremme til søs'. Projektet har til formål at sætte fokus på livsstil og sundhed blandt søfolk, og indtil videre har det altså fået Jakob Brinch Larsen til at spise mere frugt.

- Projektet startede for mit vedkommende for et halvt år siden, hvor jeg kom ind til et sundhedstjek hos nogle sygeplejersker. De lavede en masse målinger og ud fra det kunne de blandt andet se, at jeg spiste for lidt frugt, så det er jeg begyndt på nu, fortæller Jakob Brinch Larsen, over frokosten på Naja Arctica.

Mens han sætter tænderne i en makrelmad, forklarer styrmanden, hvorfor han sagde ja tak, da han fik tilbuddet om at deltage i projektet. - Jeg går ud fra, at rederiet vil os det bedste, og derfor synes jeg også, at man bør bakke op, når de stabler nye ting på benene. Jeg tror, at alle gerne vil leve sundere, men det var ikke hovedårsagen for mig. Jeg er ung og levede også rimeligt sundt, inden dette projekt.

Alligevel har projektet sat et lille aftryk på den unge styrmands livsstil. - Jeg var ikke god til at spise frugt. Nu spiser jeg mere, også når jeg er derhjemme. Som alenefyr er det nemt at springe frugten over, når man køber ind, men nu siger jeg, at jeg skal. Man kan komme langt selv med små skridt, siger Jakob Brinch Larsen.

Som en del af projektet sørger Royal Arctic Line for at gøre det lettere for rederiets søfolk at leve et sundt liv. På Naja Arctica er der nu mere frugt og grønt at spise, og i motionsrummet er der kommet et nyt løbebånd og en romaskine. Jakob Brinch Larsen viser motionsrummet frem. Han bruger det jævnligt, men det gjorde han også, inden projektet startede.

- Jeg prøver at komme herved regelmæssigt, men det kan være svært på grund af bølgegang. På den tur vi lige har taget fra Aalborg til Nuuk, kom jeg kun herved to gange. Når vi sejler på kysten, arbejder jeg så meget, at jeg ikke orker at motionere, siger Jakob Brinch Larsen.

Han har som en del af projektet fået målt blandt andet kolesterol, kondital og blodtryk og ud fra det fået lavet en sundhedsprofil. Han har desuden fået råd og vejledning om, hvordan han kan leve sundere. Senere skal han så testes igen for at se, om han er blevet sundere.

Sundhed til Søs

- Forskningsprojekt arrangeret af Forskningsenheden for Maritim Medicin, Syddansk Universitet i Esbjerg
- Royal Arctic Line deltager sammen med rederiet Esvagt
- 160 ansatte i Royal Arctic Line er blevet tilbudt at deltage. 101 har taget imod
- Projektet løber fra 2007 til 2010
- Deltagerne fik ved projektets start: Spørgeskema, sundhedstjek, sundhedsprofil, personlig træningsvejledning og kostråd
- Undervejs: Rygestop-kurser, motion, sundere kost
- Ved projektets afslutning: Ny sundhedsprofil og spørgeskemaer for at måle effekten af projektet
- Royal Arctic Line fokuserer særligt på kosten, og er i gang med at indføre sundere kost på rederiets skibe. Hidtil har fem af rederiets kokke været på kostkursus. Desuden forbedres mulighederne for at dyrke motion ombord.

Du kan læse mere om sundhedsprojektet her:

<http://www.seahealth.dk/projekter/cmssundhedsfremme-projekt/>

<http://www.maritimmedicin.dk/> kig under Igangværende projekter

Frikadeller aamma pastasalat tamaasa

Allaaserinmittoq Asger Lind Krebs

Naja Arcticami nerisassat peqqinnarnerulersimapput. Safti kiisalu ullut tamaasa kaagisortarneq taamaatinneqarpoq, kisianni suli puulukip qimerlua kajortumik miseralik sassaalliutigineqartarpoq

Nerisassat kissartumut sianneqarlutik siappalaarnerat umiarsuarmi igaffimmi tusarsaavoq. Pilittap Wilfredo Abuegip kii-namiut igaat qaarajuttoq (wok) qulangersimavaa, tassanilu si-
anneqarput kukkukuuraq saatunngorlugu agguqaq eertanik, kuuloruujunik aamma peberimik aappalaartumik akullugu. 'Naja Arctica' mi inuttat ullup qeqqanut nerisussaapput nalunaaquttap akunnerata affaa qaangiuppat tassalu Wilfredo Abuegip piareersagassat kinguliit piareersarpai. Royal Arctic Linep suliniutigisaani umiarsuaatileqatigiiffiup umiarsuini peqqinnarnerusumik nerisagalernissaq pillugu igasuni pi-
ngaartitsineri ilagaat.

- Uagut igaffimmi tamatumunnga peqataanerput tassaavoq umiarsuarni qangali ingerlanneqarsimasup nerisassioriaatsit ilaasa allanngortitsinissaat, Wilfredo Abueg oqaluttuarpoq. Maannakkut nerisassiorneq orsoq sukkullu annikinnerusut atorlugit ingerlanneqartarpoq. Imeq citroninik kitsikkanik akusaq nerrivimmiippoq, siullermik saftitortitsisoqartalaru-
luni. Ullut tamaasa kaagisortaneq taamaatinneqarsimavoq paarnallu assigiinngitsut taarsiunneqarsimapput. Nerisassi-
ornermi naatitat amerlanerusut atorneqartalersimapput if-
fiarlu-qaqortoq takussaajunnaarsimavoq, taakkununga taar-
siunneqarsimallutik poor'lut qajuusanik assigiinngitsunik akuukkat.

Imaassorinarsinnaavoq miseqqamit flødertalimmiit, kaaginiit aamma saftimiik, paarnanut, naatitanut kiisalu imermut ikaar-
saarianeq tassanngaannartumik pisimasoq, kisianni Wilfredo Abueg erseqqissaavoq nammineq suna tamaat tikillugu peq-
qinniartitsisuusunani.

- Ingasaallugu peqqinniarnersuarmut tapersersuisuunngila-
nga. Woki atorlugu igaat nunarsuarmiunik annaassisinnaan-
ngillat. Nerisat allanngortartussaapput aamma suut nerineqar-
tut assigiinngitsuussallutik. Periarfissaasariaqarpoq neris-
sanik peqqinnartunik akoorinissaq. Siusinnerusukkut ullup
peqqanut nerissanut imaassinnaasarpog frikadellit, riben-
steg aamma fiskefilet tamarmik ilaasut, taava ullumikkut
ribensteg ilaasinnaavoq nerisassallu allat peqqinnarnerusut.
Ataatsimut isigalugu nerisassiornissamut pilersaarummi ne-
risassat arlaannik piigaqanngilanga, kisianni peqqinnarneru-
sunik toqqaasinnaasariaqarput uangalu qanoq ilillutik peqqin-
nartunik nerinissaannik isumassarsiterusuttarpakka.

ASGER LIND KREBS

▲ Siusinnerusukkut Naja Arcticami ullup qeqqanut nerisassat tassaasinnaasalarput frikadeller, ribensteg aamma fiskefilet, maannakkut frikadellit nerisassanik peqqinnarnerusunik sanileqartalerput soorlu naatitat wokimi igaat, pastasalat, poor'lullat assigiinngitsunik qajuusanik akullit kiisalu råkost

Hvor frokosten på Naja Arctica tidligere kunne bestå af både frikadeller, ribensteg og fiskefilet, må frikadellerne nu finde sig i at blive flankeret af sundere retter som wok med grøntsager, pastasalat, grovboller og råkost

pisarpaat

Nerisannaat suli nerisassanut pilersaarummiipput

Soorunami aamma suli frikadellit, flæskesteg, miseraq kajortoq kiisalu aamma danskit nerisannaavi Naja Arcticami sassaallitigineqartarput.

- Uanga danskit nerisannaavi peerusunngilakka. Nerisassanik sassaalliffigisartakagut qallunaajupput taakkulu wok tigummillugu inunngortuunatik, taamaattorli igasinnaajunnaarpakka brændende kærlighed, tassami orsuinnangajaavissuugamik. Kisianni allangortitsinerput annerpaaq tassaaginnarpoq igariaatsip allangortinnera, taamaalilluni soorlu miseraq assersuutigalugu orsoqarpallaarunnaartariaqarpoq.

Wilfredo Abueg malillugu inuttat allatut nerisqaqartalerneq iluaraat: - Inuit tamanna assut ajunngitsumik atorpaat. Allanguinissaq orniginartippaat, kisianni uanga aamma isumaqarpunga sallaatsumik nerisassanut peqqinnarnerusunut ikaarsaariartortitsinera pisoqataasoq kiisalu aamma arsaartuunnginnera, Wilfredo Abueg oqaluttuarpoq, ullup qeqqanut nerisassat kingulliit eqqussuutigalugit.

Wok atorlugu igaaq kukkukuaraq frikadellit kissalaartut, pastasalat eertanik akulik, rejesalat, ammassassuit assigiinngitsut pingasut, råkost, neqit qallersuutissat assigiinngitsut, paarnat naatitallu nutaat akornanniippoq. Nerriviullu qaa-vani iffiat akuukkat imerlu ipput.

Naja Arcticami aquttup Jakob Brinch Larsenip, nerisassat peqqinnarnerusut iluarai: - Uanga isumaga malillugu tamanna iluarterujussuuvoq isumaqarpunga amerlanerit taamatut isumaqartut – aammami nerisassat imatorsuaq allangortinneqannginnerat pissutaaqataavoq. Amerlasuut ullup ingerlanerani nerisarnerit pingaarnersaasutut isigisarpaat. Ulluinnarni sumininnguit anner-tunngitsut nuannaartitsisarput, taamaattumik pingaartuuvoq inuit isumaat malillugit nerisassat pitsaasut suli pisarutsigit. Nerisassanut tunngatillugu iluarisimaarinnineq minnerulinngilaq allaanerinnaarporli, Jakob Brinch Larsen oqarpoq.

◀ Naja Arcticami pilittaq, Wilfredo Abueg, ullumikkut ullup qeqqanut nerisassanik piareersaavoq

Hovmester på Naja Arctica, Wilfredo Abueg, er ved at forberede dagens frokost

Både frikadeller og pastasalat

Af Asger Lind Krebs

På Naja Arctica er maden blevet sundere. Saftevand og daglig kage er væk, men der bliver stadig serveret ribbensteg med brun sovs

Den let sitrende lyd af mad, der steges ved høj varme, fylder kabyssen. Hovmester Wilfredo Abueg står bøjet over en wok, hvor strimler af kylling blander sig med sukkerærter, gulerødder og rød peber. Der er en halv time til, at frokosten skal serveres for mandskabet på 'Naja Arctica', og Wilfredo Abueg er ved at gøre de sidste ting klar. Han er en af de kokke, der går forrest i Royal Arctic Lines satsning på at tilbyde sundere mad på rederiets skibe.

- Vores del i køkkenet er at ændre nogle af de gamle spisevarer, der blev praktiseret på skibene, fortæller Wilfredo Abueg.

Først og fremmest bliver maden nu tilberedt med brug af mindre fedt og sukker. Der bliver kun serveret vand med citronskiver, hvor der før stod saftevand på bordet. Den daglige kage er væk og erstattet af et større udvalg frugt. Der er kommet flere grøntsager i maden, og de hvide skiver brød må kigge langt efter hinanden, mens grovboller ligger side om side.

Det kan lyde som en brat overgang fra flødesovs, kage og saft, til frugt, grønt og vand, men Wilfredo Abueg understøtter, at han ikke er sundhedsfanatiker.

- Jeg går ikke ind for sundheds-hysteri. Wokmad kan ikke redde hele verden. Kosten skal være varieret og mangfoldig. Det skal være muligt at sammensætte et sundt måltid. Hvor der tidligere kunne være både frikadeller, ribbensteg og fiskefilet til frokost, vil det i dag være ribbensteg og nogle sundere retter. Jeg har stort set ikke fjernet nogle retter fra menuen,

men de skal kunne vælge sundere mad, og jeg vil gerne give dem ideer til, hvordan de kan spise sundt.

Klassikere på menuen

Der bliver da også stadig serveret frikadeller, flæskesteg, brun sovs og andre danske klassikere på Naja Arctica.

- Jeg vil ikke fjerne de traditionelle danske retter. Det er danskere vi serverer for, og de er ikke født med en wok i hånden, dog kan jeg ikke forsvare at lave brændende kærlighed længere, det er jo nærmest rent fedt. Men ellers har vi mest bare ændret i tilberedningsmetoderne, så sovsen for eksempel ikke behøver at være så fed.

Ifølge Wilfredo Abueg har besætningen taget godt imod den nye kost. - Folk er meget positive. De er indstillede på forandring, men jeg tror også, det er fordi, jeg laver en blød over-

gang til sundere kost, og at jeg ikke tager tingene fra dem, fortæller Wilfredo Abueg, mens han bærer de sidste retter til frokosten ind.

Nu står wokretten med kylling side om side med lune frikadeller, en pastasalat med sukkerærter, rejesalat, tre slags sild, råkost, forskelligt kødpålæg, frisk frugt og grønt. På bordet står der groft brød og vand.

Styrmand på Naja Arctica, Jakob Brinch Larsen, er glad for den sundere kost. - Jeg synes det er rigtig godt, og det tror jeg de fleste gør – også fordi der ikke er lavet for meget om i kosten. Mange betegner måltiderne som dagens højdepunkt. I det daglige er det de små ting, der skaber glæde, så det er vigtigt, at vi stadig får det, som folk synes, er et godt måltid mad. Glæden ved maden er ikke blevet mindre, bare anderledes, siger Jakob Brinch Larsen.

Arctic Umiaq Line

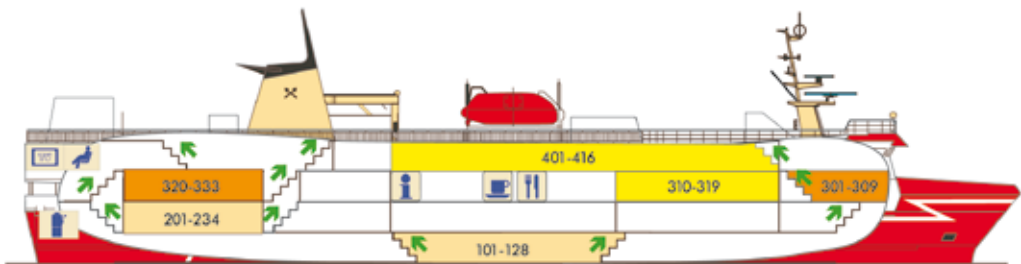
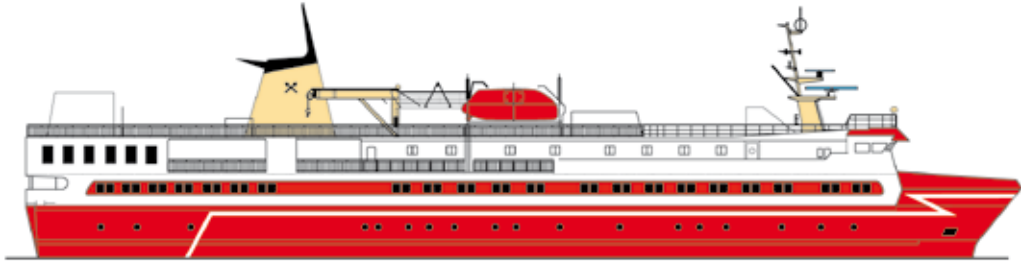
TUPAARNAQ ROSING OLSEN

LARS SWANKER

Sarfaq Ittuk

Umiarsuarmi isumannaassuseq – Sikkerhed ombord

- Parnaartartut / Kahytter / Cabins
- Matusartut / Kupèer / Compartments
- Ammannartut / Liggepladser / Couchettes
- Iersimaafiit / Opholdsarealer / Saloons
- Katersuuttarfik / Samlingssted / Muster station
- Qimaaffissat / Flugtvej / Escape route

Royal Arcticimi pereersut pisussallu

SEPTEMBARI

15. septembari

Otto Thomsen ACO-mi assatugalerisutut atorfinippoq

Peter Engaard Lausten ACO-mi assatugalerisutut atorfinippoq

Jesper Møller ACO-mi assatugalerisutut atorfinippoq

19. septembari

Aserfallatsaaliinermut pisortaq Søren K.

Rasmussen 60-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

23. septembari

ACO-mi assatugalerisoq Kjeld Thomsen soraaminngorpoq

OKTOBARI

1. oktobari

Brian Bo Nielsen Nuummi IT-mut immikkoortortaarfimmi SAS siunnersortitut atorfinippoq

Jakob Strøm Nuummi nittarsaassivimmi suliffeqarfissuup web-imik aqqissuisuatut atorfinippoq

Rikke Fischer Nuummi umiarsuit angalanissaannut pilersaarusiornermut immikkoortortaarfimmi

shippingimik suliaqartutut atorfinippoq

Karl Willadsen Nuummi umiarsuarnut kiffartussivimmi ataqatigiissaarisutut inissinneqarpoq

7. oktobari

Christian Grambye 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

12. oktobari

Maskinist Flemming Mathiassen Hammeken 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

16. oktobari

Tummas Pauli Mortensen Irena Arctica aqumiutut ilinniagaqalerluni aallartippoq

17. oktobari

Erling Pedersen sulisoqarnermut immikkoortortaarfimmi allaffissornermik suliaqartutut atorfinippoq

20. oktobari

Jakob Nordstrøm Nuummi umiarsuit angalanissaannut pilersaarusiornermut immikkoortortaarfimmi pilersaarusiornermut pisortanngorpoq

Marie Qujaukitsoq Nuummi nassiussalerinermut immikkoortortaarfimmi assistentitut atorfinippoq

22. oktobari

Skibsassistent Kaj Brødslev Sørensen 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

24. oktobari

Mikaaleeq Løvstrøm assatugalerisumut ilinniartutut aallartippoq

NOVEMBERI

5. novembari

Inspektør Per Andreassen, Nuuk 60-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

10. novembari

Havneformand Nikolaj Petersen, Paamiut 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

15. novembari

Matros misilittagaqarluartoq Ole Jeremiassen 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

DECEMBARI

09. decembari

Assatugalerisoq Niels Kaspersen, Sisimiut 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

13. decembari

Assatugalerisoq Johannes P. Jeremiassen, Aasiaat 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

25. decembari

Assatugalerisumut ilinniartuq Anguteeraq Hansen, Nuuk 50-inik ukioqarlerluni inuuvissiorpoq

Royal Arctic Lines kalender

SEPTEMBER

15. september

Otto Thomsen er ansat som terminalarbejder i ACO

Peter Engaard Lausten er ansat som terminalarbejder i ACO

Jesper Møller er ansat som terminalarbejder i ACO

19. september

Vedligeholdelseschef Søren K. Rasmussen fylder 60 år

23. september

Terminalarbejder Kjeld Thomsen fra ACO går på pension

OKTOBER

1. oktober

Brian Bo Nielsen er ansat som SAS Konsulent i IT-afdelingen i Nuuk

Jakob Strøm er ansat som koncern webredaktør i marketing i Nuuk

Rikke Fischer er ansat som shippingmedarbejder i operationsafdelingen i Nuuk

Karl Willadsen får titel som koordinator i havneservice i Nuuk

7. oktober

Christian Grambye fylder 50 år

12. oktober

Maskinist Flemming Mathiassen Hammeken fylder 50 år

16. oktober

Tummas Pauli Mortensen starter som skibsofficerstuderende på Irena Arctica

17. oktober

Erling Pedersen er ansat som administrativ medarbejder i personaleafdelingen

20. oktober

Jakob Nordstrøm er ansat som operationschef i operationsafdelingen i Nuuk

Marie Qujaukitsoq er ansat som godsassistent i godsafdelingen i Nuuk

22. oktober

Skibsassistent Kaj Brødslev Sørensen fylder 50 år

24. oktober

Mikaalleeraq Løvstrøm starter som terminalarbejderelev

NOVEMBER

5. november

Inspektør Per Andreassen i Nuuk fylder 60 år

10. november

Havneformand Nikolaj Petersen i Paamiut fylder 50 år

15. november

Befaren matros Ole Jeremiassen fylder 50 år

DECEMBER

09. december

Terminalarbejder Niels Kaspersen i Sisimiut fylder 50 år

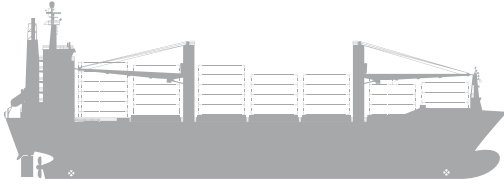
13. december

Terminalarbejder Johannes P. Jeremiassen i Aasiaat fylder 50 år

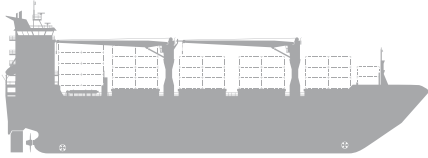
25. december

Terminalarbejder elev Anguteeraq Hansen i Nuuk fylder 50 år

Anguteq Ittuk

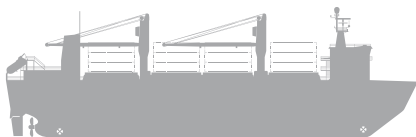
Nuka Arctica · Naja Arctica

Mary Arctica

Arina Arctica

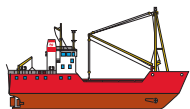
Irena Arctica

Pajuttaat

Johanna Kristina

Anguteq Ittuk

Aqqaluk Ittuk · Angaju Ittuk

Sarfaq Ittuk

Nunaqarfimnut pajuttaat - Bygdeskib

Bruttotonnage	299,19
Nettotonnage	150
Usigisinnaasai tonsingorlugit · Dødvægt	315,76 t
Itsernga · Dybgang	4,20 m
Takissusia · Længde	30,15 m
Silissusia · Bredde	9,50 m
Usitussusia · Lastrumskapacitet	320 kbm ³
Qerititsiviisa usitussusiaat · Fryserumskapacitet	70,6 m ³
Kivitsisinnaassuseq · Bom 1 x SWL	7 t
Sukkassuseq · Servicefart	9 knob
Byggeår	1983

FOUJ DUMHEIUS

Sapaatit akunnerata naanera tamakkerlugu nerrivimmi titartaavimmi ulapputtoqarpoq
Der var stor aktivitet ved malebordet hele weekenden

MICHAEL ERFURTH

Umiarsualivik tamanut ammavoq

Aalborgimi Grønlandshavnen tamanut ammamat inuit 8.000 aamma 10.000-it akornanni amerlassuseqartut takusaapput

Amerlasuut umiarsualivik qulaaniit alutornaqisumik takuaat kranersuarmit 55 meterinik portussusilimmiit. Royal Greenland raajanik, kapisilinnik aamma qaleralinnik ussigassaqtitsivoq, taavalu burgerinik umimmaap neqaanik neqitalinnik pisisoqarsinnaalluni. Siemens Windpower anorisaatit suluusarsuat ataaseq inississimavaat. Marinehjemmeværnet 'MHV 907 Hvidsten'-imi takornariartitsipput kiisalu Aalborg Kajakklub kingusaqattaartitsivoq. Pattartartoq Walter Scivoli Ilulissaneersoq kiisalu erinarsoqatigiit kalaallit Ikinngutigiiit tusarnaagassaqarnissaq isumagaat.

Åben havn

Mellem 8.000 og 10.000 mennesker fandt vej til åbent hus i Grønlandshavnen i Aalborg

Mange fik sig et storslået kig ud over havnen fra den 55 meter høje kran. Royal Greenland gav smagsprøver på rejer, laks og hellefisk, og der kunne købes moskusokseburgere. Og Siemens Windpower havde placeret en kæmpe møllevinge på havnen. Marinehjemmeværnet viste rundt ombord på 'MHV 907 Hvidsten', og Aalborg Kajakklub lavede grønlandervendinger i kajak. Pianist Walter Scivoli fra Illulisat og det grønlandske kor Ikinngutigit stod for musikken.

Dekorer en kunstcontainer

Royal Arctic Line havde arrangeret en tegnekonkurrence for børn. Børnene fik hver fik udleveret en tegning af en container, og de dekorerede så deres egen kunstcontainer med vandfarver, tusser og farvekridt. Der var stor aktivitet ved malebordet hele weekenden, og dommerkomiteen fik sin sag for ved den afsluttende bedømmelse. Tegningerne blev delt op i fire kategorier efter alder, og der blev uddelt en førstepræmie, en andenpræmie og en tredjepræmie i hver kategori.

Containerimi equmiitsuliorit

Royal Arctic Line aaqqissuussinerisa ilagaat meeqqanut titartaanermik unammisitsineq. Meeqqat containerimik titartakkamik tunineqarput namminnerlu containeri eqqumiitsuliorfigalugu imilertakkt, tussit kridtillu qalipaattillit atorlugit titartaaffigaat. Sapaatit akunnerata naanera tamakkerlugu nerrivimmi titartaavimmi ulapputtoqarpoq taamaattumillu dommerkomité nalilersuileramik amerlasuunik misissugassaqarput. Titartakkt immikkoortunut sisamanut agguataarneqarput immikkoortunilu tamani, akissarsiassaq siulleq, tullia kiisalu pingajuat tunniunneqarput.

Niviatsiaq Guldagerip skattejagt ingerlanneqarmat eqqugassaq annek pissarsiarivaa
Niviatsiaq Guldager vandt hovedpræmien på en skattejagt

MICHAEL ERFURTH